

REPUBLIKA KOSOVA
KANCELARIJA GENERALNOG REVIZORA

Br. Dokumenta: 22.13.1-2013-08

IZVEŠTAJ REVIZIJE
O FINANSIJSKIM IZVEŠTAJIMA OPŠTINE ORAHOVAC
ZA GODINU ZAVRŠENU SA 31 DECEMBROM 2013 GODINE

Priština, Juni 2014

Kancelarija Generalnog Revizora (KGR) obavlja revizije regularnosti i performansu. Generalni Revizor, Lage Olofsson, upravlja sa KGR-om i ima oko 145 zaposlenih. Generalni Revizor i KGR su nezavisni i certificira oko 90 Godišnjih Finansijskih Izveštaja svake godine, istovremeno obavljaju druge vrste revizija.

Naša je misija da doprinosimo pravilnom finansijskom upravljanju u javnoj administraciji. Mi ćemo izvršiti kvalitetne revizije u skladu sa međunarodno priznatim standardima revizije na javnom sektoru i najboljim evropskim praksama. Mi ćemo izgraditi poverenje u pravilnom trošenju javnog novca. Mi ćemo odigrati aktivnu ulogu na obezbeđenju interesa poreskih obveznika i ostalih interesnih stranaka na povećanju javne odgovornosti.

Izveštaji proizvedeni od strane KGR na direktan način promovišu pružanje odgovornosti pošto one pružaju osnovu za držanje odgovornim menadžere svake budžetske organizacije.

Generalni Revizor je odlučio za mišljenje revizije i izveštaj o Godišnjim Finansijskim Izveštajima Opštine Orahovac na osnovu savetovanja sa Pomoćnikom Generalnog Revizora, Qerkin Morina, koji je nadgledao reviziju.

Izveštaj i izdato mišljenje su rezultat revizije sprovedene pod upravljanjem Direktora Revizije, Florim Beqiri, podržan od, Blerina Krasniqi (Vođa Tima), Ardita Jetullahu i Elvir Krasniqi.

TABELA SADRŽAJA

Opšti sažetak.....	4
1 Delokrug revizije i metodologija	7
2 Godišnji Finansijski Izveštaji i ostale obaveze za spoljno izveštavanje	8
3 Preporuke iz prethodne godine	13
4 Finansijsko Upravljanje i Kontrola	14
Dodatak I: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane KGR..	30
Dodatak II: Preporuke iz prethodne godine	33

Opšti sažetak

Uvod

Ovaj izveštaj rezimira glavna pitanja koja proističu sa naše revizije Godišnjih Finansijskih Izveštaja Opštine Orahovac (u daljnjem tekstu: Opština) za 2013 godinu- koji određuje dato Mišljenje od strane Generalnog Revizora. Želeo bih da se zahvalim predsedniku Opštine i njegovom timu za njihovu pomoć tokom procesa revizije.

Pregled Godišnjih Finansijskih Izveštaja za 2013 godinu je preduzeta u skladu sa međunarodno priznatim standardima revizije na Javnom Sektoru. Naš pristup je uključio testiranja i procedure za koje smo mislili da su potrebne da dođemo do mišljenja u vezi sa finansijskim izveštajima. Preduzeti pristup je predstavljen u Memorandumu Planiranja Revizije, od datuma 21/10/2013.

Naša revizija se fokusira na:

- Godišnji Finansijski Izveštaji – usklađenost sa okvirom izveštavanja i značajnih rizika za Godišnje Finansijske Izveštaje istaknuti na Memorandumu Planiranja Revizije;
- Preduzete akcije prema našim preporukama za 2012 godinu i ranijim; i
- Finansijskom Upravljanju i Unutrašnjoj Kontroli Opštine Orahovac (uključujući i upravljanje i izvršenje budžeta).

Nivo rada obavljenog od strane Kancelarija Generalnog Revizora za završavanje revizije za 2013 godinu, direktno odražava kvalitet unutrašnje kontrole sprovedene od strane menadžmenta.

Mišljenje

Dodatak I objašnjava različite vrste mišljenja primenjenih od Kancelarije Generalnog Revizora.

Mišljenje Generalnog Revizora je:

Prema našem mišljenju finansijski izveštaji prikazuju pravilno i istinito stanje sa svih materijalnih gledišta.

Kao *Isticanje pitanja* Registar fiksne imovine još nije potpun i tačan, jer registar nekapitalnih imovina potcenjivan za 363,245€. Takođe, opština je izvršila nepravilnu kvalifikaciju troškova u iznosu od 106,563€, gde iz koda kapitala izvršila isplate za subvencije (29,980€) i za robe i usluge (76,583€). Registar fiksnih imovina i nepravilna ekonomska klasifikacija troškova nemaju uticaj na nekom od dva Godišnjih Finansijskih Izveštaja ('Primanja i Isplata Gotovim Novcem' i 'Upoređenje Budžeta sa Sadašnjim Iznosima'), u skladu sa MSRJS na osnovu računovodstva gotovog novca.

MSVIR 200 Ne-modifikovano mišljenje sa Isticanjem Pitanja.

Opšti zaključak

Na osnovu prikazanih detalja u svakom delu ovog izveštaja, naš opšti zaključak je da:

Menadžment Opštine je dizajnirao sistem unutrašnje kontrole, ali te kontrole nisu funkcionisale u nekim važnim oblastima finansijskog upravljanja. Ove treba redovno da se nadgledaju radi osiguranja da pravilno funkcionišu. U nastavku predstavljamo oblasti gde su primećeni nedostaci:

- Iako su Godišnji Finansijski Izveštaji adresirali većinu zahteva za predavljanje, predavljeni Godišnji Finansijski Izveštaji za reviziju imali jedan broj propusta i netačnosti. Neke su promenjene u konačnoj verziji, ali je menadžment izabrao da ostavlja neke stavke nekorigovane, kada je reč o potpunom predavljanju imovina;
- Veći deo preporuka 2012 godine i ranijih godina još nisu implementirani. To će rezultirati ne-funkcionisanjem unutrašnjih kontrola i slabe vrednosti za novac;
- Nedostatak potpunog registra imovine, odražava slabosti u sprovedenim kontrolama od strane menadžmenta da se potvrdi potpunost i tačnost imovina; i
- Iako smo uspeli da dobijemo sigurnost od efektivnih kontrola menadžmenta u nekim oblastima izveštaja, naša procena za Finansijsko Upravljanje i Kontrolu istakao u nekim važnijim oblastima postoje značajne slabosti. To se posebno dogodilo u slabom planiranju i prikupljanju prihoda, u nabavku, gde su ugovori slabo zaključeni i upravljani; u raspodeli subvencija bez osnivanja na unutrašnjoj pravili i bez prateće

dokumentacije, mesečno ne izveštavanje neisplaćenih obaveza, slab kvalitet izveštaja Jedinice Unutrašnje Revizije i ne funkcionisanje Komiteta Revizije.

Naše glavne preporuke za Gradonačelnika su kao u nastavku:

- Treba da obezbedi da u procesu izrade Godišnjih Finansijskih Izveštaja za 2014 godinu formalno uključuje i pregled od strane menadžmenta nacrt izveštaja sa posebnim fokusom u oblastima koji se smatraju visokog rizika za greške i/ili oblastima gde su greške identifikovane u prethodnim godinama;
- Treba da obezbedi da pregledani plan delovanja, odredi tačno vremenski okvir za adresiranje datih preporuka od strane Kancelarije Generalnog Revizora, sa identifikovanom odgovornom osoblju, uz fokusiranje u početku na najvažnijim oblastima;
- Da obezbedi da se obavlja identifikacija prepreka u prikupljanju prihoda i izrada jednog konkretnog plana koji bi povećao nivo realizacije prihoda;
- Treba sprovesti detaljnu procenu procesa Nabavke i kontrole radi shvatanja zašto nastavljaju da se pojavljuju slabosti i da identifikuje potrebne akcije za adresiranje ove slabosti;
- Da obezbedi da se svaka subvencija obavlja na osnovu planiranja i na osnovi odluka nadležnih organa kao što zahteva unutrašnja uredba. Proces da bude transparentan i subvencije se dodeljuju samo na osnovu adekvatnih kriterijumima, praćene detaljnim konceptualnim planom sa ciljem da se smanji mogućnost da namenjena sredstva odstupaju od predviđenog cilja;
- Da obezbedi da se obaveze opštine izveštavaju na redovnoj mesečnoj osnovi i u skladu sa finansijskim uredbom br. 02/2013 za neisplaćene obaveze; i
- Da obezbedi da buduća aktivnost unutrašnje revizije biti usmerena u pravcu razvoja i primenu revizorske strategije osnovanom na fokusiranom riziku u tekućoj godini; i
- Da se obavlja funkcionalizacija rada Komiteta Revizije.

Odgovori Menadžmenta - revizija za 2013 godinu

Menadžment se složio sa svim nalazima revizije i obećao da će adresirati naše preporuke.

1 Delokrug revizije i metodologija

Odgovornost je Menadžmenta da pripremi finansijske izveštaje prema Međunarodnim Standardima Revizije na Javnom Sektoru (MSRJS) o " Finansijskom Izveštavanju na osnovu Računovodstva Gotovog Novca" i ostalim specifičnim zahtevima. Kancelarija Generalnog Revizora (KGR) je odgovorna za obavljanje revizije regularnosti koja uključuje ispitivanje i procenu godišnjih finansijskih izveštaja (GFI) i drugih finansijskih podataka kao i davanje mišljenja:

- Da li finansijski izveštaji pružaju jednu pravilnu i istinitu sliku računa i finansijskih pitanja za period revizije;
- Da li finansijski podaci, sistemi i transakcije su u skladu sa zakonima i uredbama na snazi;
- O prikladnosti funkcija unutrašnje kontrole i unutrašnje revizije; i
- O svim pitanjima koja proističu ili se tiču revizije.

Mi smo razmatrali do koje mere možemo da se oslonimo na kontrole upravljanja tokom određivanja detaljnog testiranja, koje su neophodne radi osiguranja prikladnog nivoa dokaza za podršku mišljenja Generalnog Revizora (GR) i fokus naše revizije usklađenosti.

Donje sekcije pružaju jedan detaljniji sažetak naših nalaza revizije sa posebnim naglaskom na zapažanja i preporuke na svakoj oblasti pregleda.

U vezi sa potpunosti, mi smo uključili identifikovana pitanja tokom predrevizije tamo gde je to bilo relevantno. Naši nalazi su identifikovani kao:

Visokog prioriteta - Pitanja koja mogu rezultirati na materijalne slabosti u unutrašnjoj kontroli i gde preduzeta akcija će pružiti mogućnost za poboljšanje efikasnosti i efektivnosti unutrašnjih kontrola; i

Srednjeg prioriteta - Pitanja koja ne mogu rezultirati na materijalne slabosti, ali gde će preduzeta akcija pružiti mogućnost za poboljšanje efikasnosti i efektivnosti unutrašnjih kontrola.

Naše procedure su uključile jedan pregled unutrašnjih kontrola i sistema računovodstva, kao i procedure samo u onoj meri koje se smatraju potrebnim za efikasno izvršenje revizije. Nalazi revizije ne treba da se smatraju kao da predstavljaju jednu sveobuhvatnu izjavu svih slabosti koje postoje, ili svih poboljšanja koje mogu da se izvrše na sistemima i procedurama koje su funkcionisale. Nalazi koji se smatraju niskog prioriteta će se odvojeno izveštavati finansijskog osoblja.

2 Godišnji Finansijski Izveštaji i ostale obaveze za spoljno izveštavanje

Opšti zaključak

Naš pregled godišnjih finansijskih izveštaja uzima u obzir usklađenost sa okvirom izveštavanja kao i kvalitet i tačnost informacija registriranih na finansijskim izveštajima. Mi takođe uzimamo u obzir datu izjavu od strane Glavnog Administrativnog Službenika (GAS) i Glavnog Finansijskog Službenika (GFS), kada se nacrt GFI dostavljaju Vladi.

Izjave u vezi sa prikazivanjem Godišnjih Finansijskih Izveštaja uključuje izvestan broj tvrdnji što se tiče usaglašenosti sa okvirom izveštavanja i kvalitetom informacija u okviru godišnjih finansijskih izveštaja. Neke izjave imaju za cilj da pružaju sigurnost za Vladu da sve relevantne informacije su pružene radi osiguranja da može se preduzeti jedna sveobuhvatna revizija.

2.1 Mišljenje Revizije

Ne-modifikovano mišljenje¹ sa isticanjem pitanja

Prema našem mišljenju finansijski izveštaji prikazuju pravilno i istinito stanje sa svih materijalnih gledišta.

Kao *Isticanje pitanja* Registar fiksne imovine još nije potpun i tačan, jer registar nekapitalnih imovina potcenjivan za 363,245€. takođe, opština izvršila nepravilnu kvalifikaciju troškova u iznosu od 106,563€, gde iz koda kapitala izvršila isplate za subvencije (29,980€) i za robe i usluge (76,583€). Registar fiksnih imovina i nepravilno ekonomska klasifikacija troškova nemaju uticaj na nekom od dva Godišnjim Finansijskim Izveštajima ('Primanja i Isplata Gotovim Novcem' i 'Upoređenje Budžeta sa Sadašnjim Iznosima'), u skladu sa MSRJS na osnovu računovodstva gotovog novca. **(MSVIR 200 Ne-modifikovano Mišljenje sa Isticanjem Pitanja).**

---

¹ Termin „nemodifikovano mišljenje“ je ekvivalentno sa terminom „nekvalifikovano mišljenje“ koji je korišćen u prethodnoj verziji Godišnjeg Izveštaja. Nova terminologija je u skladu sa novim standardima INTOSAI (MSVIR 200). Za više informacija obrati se dodatku I.

2.2 Značajni rizici u Godišnjim Finansijskim Izveštajima

Opis

U našem Memorandumu planiranja revizije od dana 21/10/2013, identifikovani su značajni rizici u GFI u vezi potpunošću Imovina i predstavljanje Isplata iz Trećih stranaka. Ovi su rizici materijalnih anomalija, od kojih može rezultirati modifikovano mišljenje, uključujući Isticanje Pitanja.

Rizik materijalnih anomalija kojeg smo mi identifikovali u vezi sa potpunošću imovina i pravilno predstavljanje Isplata iz Trećih Stranaka se desio jer menadžment nije preuzeo mere za adresiranje predstavljenih rizika.

Identifikovani rizik

Pitanje 1 - Nepravilno predstavljanje Isplata od Trećih stranaka u GFI opštine

Nalaz

Tokom predrevizije mi smo razmotrili kontrole menadžmenta i prateće procese koji su sprovedeni za pravilno predstavljanje isplata od trećih stranaka u GFI i savetovali smo za njihovo pravilno poboljšanje. Identifikovani rizik je materijalizovan jer menadžment nije uspeo da vrši potrebna poboljšanja u unutrašnjoj kontroli i mi smo potvrdili da su vrednosti isplata od trećih stranaka predstavljeni u GFI su materijalno netačne. Međutim, sa našim predlozima za ispravku grešaka, opština je adresirala ovaj problem predstavljajući ispravno vrednost ovih isplata u završnim GFI.

Preporuka 1   **Prioritet visoki** - Gradonačelnik treba da analizira razloge za neuspeh u objektivnom prikazanju Isplata od Trećih Stranaka u početnim GFI i da identifikuje odgovarajuću akciju za adresiranje ovih kontrolnih slabosti kako bi omogućio njihovu pravilno i istinito predstavljanje u 2014 godini.

Identifikovani rizik

Pitanje 2 - Imovine u vlasništvu opštine nisu identifikovane i registrovane pravilno

Nalaz

Mi smo procenili sprovedene kontrole od strane menadžmenta da bismo dokazali potpunost podataka imovine u kontekstu kapitalnih troškova za 2013 i ranijih godina. U Memorandumu predrevizije, mi smo savetovali menadžmentu za potrebne akcije radi obezbeđenja da iznos imovina u GFI bude tačan. Međutim, identifikovani rizik je materijalizovan jer menadžment nije uspeo da obavlja potrebna poboljšanja u unutrašnjoj

---

kontroli i mi smo primetili da ovogodišnje kupovine kao: kotlarnica za opštinske škole u iznosu od 11,790€, regulisanje zelenog tržišta u iznosu od 15,000€ i zalihe u iznosu od 9,670€ nisu predstavljene u registru opštinske imovine. Registar ne-kapitalnih imovina je potcenjivan za 363,245€. Registar zaliha nije sadržao zalihe opštinskog sektora obrazovanja i zdravlja. Ne-kapitalne imovine i zalihe nisu obrađene u registru e-imovina na sistematski način. Iz ovoga smo potvrdili da su vrednosti registrovane imovine u GFI materijalno netačne.

Preporuka 2   **Prioritet visoki** - Gradonačelnik treba da analizira razloge za nepotpuno i neispravno predstavljanje imovina u GFI 2013 godine i da identifikuje odgovarajuću akciju za adresiranje ove kontrolne slabosti kako bi omogućio pravilno i realno predstavljanje imovina u 2014 godinu.

2.3 Usklađenost sa zahtevima za izveštavanje u GFI

Opis

GFI treba da budu u skladu sa određenim okvirom izveštavanja. Mi smo uzeli u obzir i nemamo nijedno pitanje da pokrenemo u vezi sa:

- Usklađenost sa FP br 03/2013;
- Zahtevi ZUJFO br. 03 / L-048;
- GFI su potpisivani od strane Glavnog Administrativnog Službenika (Gradonačelnik) i Glavnog Finansijskog Službenika;
- GFI su dostavljeni unutar vremenskog okvira i u MF;
- GFI su primljeni na albanskom i srpskom jeziku;
- GFI su pripremljeni u fizičkoj i elektronskoj kopiji; i
- Opština je dostavila redovne tromesečne izveštaje kod Skupštine Opštine i jednu kopiju kod Ministra MF tokom 2013 godine.

Osim usklađenosti, mi smo identifikovali neke nedostatke u predstavljanju informacija. U nacrt finansijskim izveštajima bilo je potrebno da se vrše neka finansijska korigovanja i mi smo dali neke sugestije da se one poboljšaju.

Nakon naših sugestija, neka poboljšanja u GFI su obavljene i ovo pokazuje sekcija 2.2 ovog izveštaja, i tom prilikom su korigovane Isplate iz Trećih Stranaka. Ipak sledeće greške nisu korigovane od strane opštine:

Pitanje 3 - Proces pripreme GFI - Prioritet visoki

Nalaz	Vrednost imovine prikazane u belešku 30 i 31 nije bio tačan. Registar ne-kapitalne imovine je potcenjen za 363,245€. Takođe, opština je pogrešno klasifikovala troškove u ekonomskoj kategoriji kapitalne investicije u iznosu od 106,563€. Iz ove kategorije je isplatila 29,980€ za subvencije i 76,583€ za robe i usluge.
Rizik	Netačno predstavljanje finansijskih izveštaja i greške u registrovanim iznosima dovodi do pogrešnog razumevanja finansijskog položaja opštine i ima potencijalni negativni uticaj u tačnosti budućih budžetskih zahteva.
Preporuka 3	Predsednik treba da identifikuje odgovarajuću akciju za adresiranje ovih slabosti kontrola kako bi omogućio pravilno i realno predstavljanje podataka u 2014 godini.

2.4 Usklađenost sa ostalim zahtevima za spoljno izveštavanje

Opis

Osim izrade GFI, Opštine je ispunila sledeće obaveze za spoljno izveštavanje:

- Budžetski Zahtev;
- Tromesečne izveštaje, uključujući devetomesečne finansijske izveštaje na vreme;
- Operativne izveštaje (performansi); i
- Nacrt Plan i Završni Plan nabavke na vreme.

Preporuke

Nemamo preporuke u ovoj oblasti.

3 Preporuke iz prethodne godine

Opšti zaključak

Opština uprkos zakašnjenja i isteka predviđenog zakonskog roka, je pripremila i dostavila pri KGR plan za adresiranje preporuka iz prethodne godine.

Uprkos izrade plana delovanja, većina datih preporuka u 2012 godini su ostale ne adresirane, što je dovodilo do ponavljanja istih slabosti i u narednoj godini.

Opis

Naš izveštaj revizije za GFI 2012 godine, opštine Orahovac je rezultirao sa četrnaest (14) preporuka.

Do kraja revizije, pet preporuka su adresirane u potpunosti dok preostalih devet nisu još adresirane. Za jedan detaljniji opis preporuka i kako su one adresirane, pogledaj Dodatak II.

Pitanje 4 - Adresiranje preporuka sa prethodne godine- Prioritet visoki

Nalaz Opština nije sprovela neki formalni proces za upravljanje i nadgledanje načina sprovođenja preporuka KGR i kao rezultat toga je adresirano samo jedan deo preporuka iz prethodne godine.

Rizik Zakašnjenja u adresiranju preporuka dovodi do rizika kontinuiranog prisustva istih slabosti i stagnacije u ključnim kontrolama koja se povezuju sa određenim preporukama. Ovo je uticalo na neefikasnost povodom prikupljanja prihoda i upravljanja imovinom, i u slaboj vrednosti za potrošen novac.

Preporuka 4 Gradonačelnik treba da obezbedi da pregledani plan delovanja jasno utvrđuje jedan vremenski rok za adresiranje preporuka sa identifikovanim članovima odgovornog osoblja, sa početnim fokusom na one od najvećeg značaja.

4 Finansijsko Upravljanje i Kontrola

4.1 Opšti zaključak

Naš pristup revizije je fokusiran na razumevanju i proceni preduzetih delovanja od strane menadžmenta za osiguranje finansijskog upravljanja i efektivne kontrole i rezultate od ovih akcija. Za pojedinačne finansijske sisteme mi zahtevamo da identifikujemo nivo na kojem deluju sadašnje kontrole. Mi smatramo da su kontrole dizajnirane dobro, sprovedene su prema planu i funkcionišu na efektivan način. To zahteva jednu procenu struktura, procesa i linija odgovornosti prikazanih od strane menadžmenta, uključujući i preduzetu ulogu od strane Unutrašnje Revizije i Komiteta Revizije.

Mi smo takođe uzeli u obzir samo-procenjivanje Opštine preduzet u okviru Upravljanje Javnih Finansija (UJF) u vezi samo-procenjivanja UKJF.

Mi smo pronašli da većina uspostavljenih kontrola od strane opštine zahtevaju daljnja poboljšanja. Kontrole u vezi sa inkasiranjem prihoda i niz polja troškova zahtevaju dalje poboljšavanje dalje poboljšanje u cilju sprečavanja da opština ima finansijske gubitke, nisku vrednost za novac i ne efektivno upravljanje projekata. Glavne oblasti gde je potrebno više poboljšanja su Planiranje Budžeta, Prihodi, Nabavka, Subvencije i Neisplaćene Obaveze.

4.2 Dobro upravljanje

Opis

Unutrašnje finansijsko izveštavanje u okviru opštine je regulisano važećim zakonskim okvirom. Međutim, slabosti u kontrolama identifikovani na visokom nivou, sugerišu da menadžment ne prima odgovarajuće informacije pružajući osnovu za aktivan pristup u adresiranju ovih pitanja ili menadžment ne uzima odgovarajuće mere da uradi ovo.

Pitanje 5 - Slabosti u kontrolama višeg menadžmenta

Nalaz Pregled koji smo izvršili nad menadžerskim kontrolama sprovedenim u glavnom finansijskom sistemu opštine, otkrio slabo finansijsko izveštavanje o budžetu i troškovima kod višeg menadžmenta. Ovo se desilo jer format menadžerskih izveštaja ne nudi objašnjenja o budžetskim fondovima na raspolaganju u odnosu na obaveze. Ovo je uticalo da opština stupi u mnogim finansijskim i ugovornim obavezama.

Rizik Slabosti u funkcionisanju menadžerskih kontrola u finansijskom sistemu, smanjuju sposobnost menadžmenta za aktivno upravljanje aktivnostima opštine i podriva efektivnu budžetsku kontrolu. To može rezultirati neplaniranim deficitom i ne postizanja ciljeva upravljanja.

Preporuka 5 Gradonačelnik treba da sprovodi jedan pregled radi određivanja oblika izveštavanja kod višeg menadžmenta, da podržava efektivno upravljanje aktivnosti i da dostavlja odgovarajuća rešenja.

4.3 Planiranje i izvršenje budžeta

Opis

Mi smo razmatrali izvor budžetskih fondova za Opštinu Orahovac, trošenje fondova prema ekonomskim kategorijama i prikupljene prihode. To je isticano na donjim tabelama:

Tabela 1. Izvori budžetskih fondova- izvršenje nad budžetom (u evrima)

Opis	Početni budžet	Završni budžet ²	2013 Izvršenje	2012 Izvršenje	2011 Izvršenje
Izvori Fondova:	9,774,525	10,384,259	10,067,841	10,276,518	9,965,837
Grant Vlade -Budžet	8,824,525	9,174,525	9,148,203	9,061,614	8,758,131
Prenete sa prethodne godine ³ -	-	194,162	188,362	333,620	305,977
Sopstveni prihodi ⁴	950,000	950,000	680,000	615,107	633,904
Domaće donacije	-	32	-	-	2,380
Spoljne donacije	-	65,540	51,277	266,177	265,445

Završni budžet, u poređenju sa Početnim Budžetom je veći za 609,734€. Ovo povećanje je rezultat domaćih i spoljnih donacija u iznosu od 65,572€, prenetih prihoda iz prethodne godine u iznosu od 194,162€ i pregledom budžeta je predviđeno još 350,000€.

U 2013 godini, opština je potrošila 97% završnog budžeta. U nastavku se daju objašnjenja za troškove prema ekonomskim kategorijama.

² Završni Budžet – odobreni budžet od strane Skupštine koja je kontinuirano usklađena od Ministarstva Finansija

³ Sopstveni prihodi opština koja nisu potrošena u prethodnoj godini preneti u tekućoj godini.

⁴ Planirani Opštinski Prihodi koji su prikupljeni tokom tekuće godine koji su korišćeni od strane entiteta za finansiranje svog budžeta.

Tabela 2. Troshenje fondova prema ekonomskim kategorijama- izvršenje naspram budžetu (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2013 Izvršenje	2012 Izvršenje	2011 Izvršenje
Troškovi fondova prema ekonomskim kategorijama	9,774,525	10,384,259	10,067,841	10,276,518	9,965,837
Plate i Dnevnice	5,365,372	5,365,576	5,330,305	5,361,722	5,151,332
Roba i Usluge	733,893	726,847	693,593	939,328	876,762
Komunalije	257,260	271,260	271,208	292,565	268,618
Subvencije i Transferi	100,000	100,051	93,845	94,141	123,759
Kapitalne Investicije	3,318,000	3,920,525	3,678,890	3,588,762	3,545,366

Objašnjenja o promenama u budžetskim kategorijama su date u nastavku:

- Završni budžet za kapitalne investicije je povećan za 602,525€ u odnosu na početni budžet. Povećanje je rezultat prenetih prihoda od prethodne godine u iznosu od 194,162€, spoljnih donacija 58,363€ i iznos od 350,000€ je izdvojen pregledom budžeta za podršku jednog dvogodišnjeg projekta započet u 2012 godini, za izgradnju (asfaltiranje) puta Fortese – Celine. Projekat još uvek je u toku i do sada je plaćeno 90% završenih radova;
- Budžet za robe i usluge je smanjen za 7,046€. Ovaj iznos je izdvojen za komunalije. Veće početno planiranje na budžetu ove kategorije je zbog troškova goriva koji su predviđeni da budu veći, ali to očekivanje nije materijalizovano i troškovi tokom ove godine su bili 95% završnog budžeta.
- Povećanje budžeta za komunalije od 14,000€ je rezultat prenosa sredstva iz kategorije robe i usluga i preostali deo pregledom budžeta. To je učinjeno s ciljem da se pokriju komunalije koje su rezultirale većim od procene i planiranja opštine obavljenim početnim budžetom za ovu kategoriju.
- Opština tokom 2013 godine je takođe primila grantove od spoljnih donatora, odnosno od Kancelarije Evropske Komisije na Kosovu u iznosu od 65,540€, koje su dodeljene za Kapitalne Investicije, konkretno za implementaciju projekta “Putevi vina i razvoj kulture vina na jugu Kosova”. Dok izvršenje budžeta tokom 2013 godine za ove donacije je bila samo 78% od završnog budžeta.
- Nijedne godine sopstveni prihodi se ne potroše u celini, kao direktan rezultat ne izvršenja budžeta, imajući u vidu da su sopstveni prihodi poslednji finansijski izvor koji se koristi. U 2014 godini prenošeni iznos prihoda je bio preko 162,000€.

Tabela 3. Budžetirani i prikupljeni Sopstveni prihodi opštine tokom 2013 (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2013 Prijem	2012 Prijem	2011 Prijem
Sopstveni prihodi	950,000	950,000	842,364	800,404	888,000

Predviđeni budžet za realizaciju sopstvenih prihoda je ostvaren oko 89%. Opština nije uzela u obzir trend primanja od prethodnih godina, na primer stopa primanja u 2011 godini je bila veća nego poslednje dve godine.

Sa druge strane, dugovi prema opštini su prekoračili iznos od 2,2 miliona evra, što predstavlja značajan iznos za opštinu, i stanje potraživanja se stalno povećava.

Pitanje 6 - Izvršenje Budžeta - Prioritet visoki

Nalaz Uprkos visokom nivou izvršenja, planiranje budžeta za kapitalne investicije nije obavljen kako treba. Izuzimajući neprikupljene sopstvene prihode, preko 130,000€ u ovoj kategoriji opština nije uspela da ih potroši, a na kraju godine izveštavala velike iznose neplaćenih obaveza.

Rizik Neadekvatno planiranje budžeta može rezultirati ne ostvarivanjem ciljeva organizacije i finansiranje obaveza tekuće godine od budžeta iduće godine.

Preporuka 6 Gradonačelnik treba da obezbedi da procesu pripreme budžeta prethodi preispitivanje procesa i planiranje osniva na razumnim i realnim parametrima.

4.4 Sopstveni prihodi

Opis

Opština je uspostavila neke kontrole nad приходима, ipak, postoji potreba za daljna poboljšanja posebno u primeni adekvatnih politika i mehanizama u prikupljanju preostalih dugova iz prethodnih godina od poreza na imovinu, kirije i ostalih dugova. Neophodne su jače kontrole u primeni mesečnih usaglašavanja između departmana i službenika prihoda, obnavljanje isteklih ugovora za nekretnine koje je opština trenutno izdala pod kirijom, ažuriranje zakonodavstva koje se koristi za izdavanje građevinskih dozvola i kod upotrebe elektronskih sistema u procesiranju administrativnih taksi.

Prikupljeni prihodi od strane Opštine Orahovac u 2013 godini su bili u totalu 842,364€. Izvor ovih prihoda su prihodi od poreza na imovinu, građevinskih dozvola, administrativnih taksi, itd.

Pitanje 7 - Slabo planiranje i izvršenje prihoda - Prioritet visoki

Nalaz Opština za 2013 godinu je planirala da realizuje 220,000€ prihoda od poreza na imovinu, a uspela da prikuplja 284,945€. Ovo pokazuje da je bilo prekoračenje godišnjeg plana. Na osnovu prethodne godine kada su realizovani prihodi bili 265,460€, primećuje se da nije izvršeno dobro planiranje jer planirana vrednost za 2013 je mnogo niža od realizovanja prethodne godine. Iznos akumuliranog duga tokom godina od poreza na imovinu dostigla je vrednost od 1,391,589€. Opština nema neki plan ili strategiju za prikupljanje tog duga.

Od građevinskih dozvola, opština je planirala da prikuplja 47,000€, a realizovala 24,185€ ili 51% od njih.

Fakturisana vrednost iznajmljenih objekata je bila 47,246€ dok je opština uspela da prikuplja 38,248€ ili 81% fakturisane vrednosti. Iznos nagomilanih dugova kroz godine od iznajmljena opštinskih objekata je 139,525€. Kod ugovora za zakup sa kompanijama: NT Ganex primetili smo da ova kompanija nije izvršila nijednu isplatu tokom 2013 godine, a dužna je 53,377€; kompanija NP Frigo Star, koja je platila samo 3,000€, a njen dug je 15,560€; kompanija NT "Xeni Comerc" koja tokom ove godine platila samo 1,512€, a ima dug u iznosu od 8,127€; i kompanija "Sh.p.k Moderne" koja nije izvršila nijednu uplatu za ovu godinu a dužna je 6,300€.

Rizik Slabe politike planiranja i realizovanja prihoda mogu da rizikuju postizanje maksimizacije prihoda i postizanje predviđenih ciljeva za ovaj period.

Preporuka 7 Gradonačelnik da obezbedi da se budžetiranje prihoda zasniva na pravilno planiranje i na osnovu realnih parametara. Takođe da se vrši identifikacija prepreka u inkasiranju prihoda i stvaranje jednog konkretnog plana koji bi povećao stopu realizacije prihoda. Menadžment treba da preduzme hitne mere u vezi sa ugovorima o imovini datim pod kirijom i prikupljanju preostalih dugova. U protivnom, ugovori treba da se ukinu i korišćenje javne imovine treba da se zabrani.

Pitanje 8 - Neispravna izračunavanja i nepoštovanje zakona tokom izdavanja građevinskih dozvola- Prioriteti visoki

Nalaz U dva slučaja, opština je napravila neispravna izračunavanja prilikom određivanja naknada za korisnike građevinskih dozvola, što je dovelo do manjeg ukupnog opterećenja za 490€ od onog što je predviđeno uredbom za određivanje opštinskih taksi i naknade.

Takođe opština tokom izdavanja građevinskih dozvola ne primenjuje novi zakon o izgradnji br. 04/L - 110 usvojen u Maju 2013 godine, ali nastavlja da primenjuje unutrašnju uredbu.

Rizik Slučajevi manjih opterećenja od potrebnih iznosa tokom proračuna tarifa za građevinske dozvole, rezultiraju finansijskim gubitkom za opštinu.

Preporuka 8 Gradonačelnik treba da obezbedi da svi korisnici građevinskih dozvola terete sa tačnim iznosima i u skladu sa zakonom o izgradnji.

Pitanje 9 - Nedostaci u ugovorima i fakturisanju zakupa opštinskih objekata- Prioritet visoki

Nalaz U jednom slučaju opština je potpisala ugovor za korišćenje opštinske imovine u 2008 godini sa TP Ganex i ista nastavlja da koristi opštinsku imovinu iako nema ugovor za celu 2013 godinu.

Tokom 2013 godine, opština je potpisala četvorogodišnji sporazum za zakup kafane u gradskom parku, a nije odredila nosioca troškova komunalija za poslovanje ove kafane. Kao rezultat, opština je trebalo da pokrije sve ove troškove za 2013 godinu u iznosu od 5,745€, dok je godišnja kirija iz ovog subjekta je 2,460€, izazivajući opštini finansijski gubitke u iznosu od 3,285€, u mesto dobitka od ugovora za kiriju.

Dalje, fakturisanje i opterećenje svih korisnika opštinske imovine nije obavljeno na mesečnom nivou.

Rizik Nedostatak ugovora za svojine koje je opština dala u zakup povećava rizik prikupljanja dugova od strane opštine. Ugovori o zakupu sa nejasnim sadržajem, rizikuju da se nastave kontinuirani finansijski gubitak za opštinu.

Preporuka 9 Gradonačelnik treba da obezbedi da se vrši obnavljanje isteklih ugovora i fakturisanje subjekata na redovnim mesečnim osnovama. Dalje, opština treba da pojasni sve ugovore i da anulira nepovoljne poslovne ugovore za opštinu.

Pitanje 10 – Nedostaci u obradi i izveštavanju prihoda – Prioritet visoki

Nalaz Opština nije instalirala novi sistem za procesiranje isplata administrativnih taksi. Cilj ovog sistema je da sve isplate ispod 10€ koje plaća građanin za ponuđene usluge od strane opštine, registruju u jednoj bazi podataka uklanjanjem blok priznanica.

Mesečna usaglašavanja između službenika za prihode i opštinskim departmanima se ne vrše na redovnoj osnovi, koje su neophodne za izbegavanje eventualnih razlika i da se obezbedi efikasnost u izveštavanju prihoda.

Rizik Ne korišćenje sistema za procesiranje isplata od administrativnih taksi i mesečna ne usaglašavanja između službenika za prihode i opštinskim departmanima rizikuju tačnost i potpunost izveštavanja prihoda.

Preporuka 10 Gradonačelnik da obezbedi da procesiranje isplata od administrativnih taksi izvrši preko elektronskog sistema i da se primeni mesečna usaglašavanja između relevantnih departmanima i službenika za prihode. Takav proces treba da se nadgleda na redovnim osnovama.

4.5 Troškovi

4.5.1 Nabavka

Opis

Kupovine realizovane putem procedure nabavki za 2013 su 6,182,115€. Jedan broj ugovora su obavljene prema okvirnim ugovorima i njihova vrednost je promenljiva, jer se zasniva u cenama po jedinici i snabdevanja mogu da se povećaju ili smanjuju.

Mi smo testirali 24 jedinice uzoraka od 3,922,889€ s ciljem kako su razvijene procedure i 59 jedinice uzoraka u iznosu od 1,609,079€. Naša otkrića su opisane u nastavku ovog izveštaja.

Mi smo analizirali da li su projekti za kapitalne investicije bili uključeni na PJI i na srednjoročnim okvirom troškova. Takođe, mi smo pregledali da li je nastala neka promena tokom godine u odnosu na predviđene projekte. Mi smo primetili slabosti u upravljanju PJI od strane opštine i predstavili smo ih u nastavku.

Pitanje 11 - Sistematske slabosti u nabavci- Prioritet visoki

Nalaz Opština nije poštovala finansijska pravila i nabavki u mnogim slučajevima:

U dvanaest slučajeva je stupila u veće obaveze od budžetskih izdvajanja za određene projekte. Iznos budžetskih izdvajanja za ove projekte za tri godine je 2,213,266€, a vrednost ugovora za realizaciju ovih projekata je 6,167,076€. Budžetski deficiti za ove projekte postižu vrednost od 3,953,810€;

Opština ne održava i ne ažurira Program Kapitalnih Investicija. U četrnaest slučajeva mi smo primetili da opština nije obavljala potrebna ažuriranja u PJI povodom promene vrednosti ugovora od budžetirane vrednosti tih projekata, četiri od njih nisu uopšte evidentirani u PJI, i ne vrši se izveštavanje o napretku tih projekata;

U četiri slučajeva opština je nagradila ugovorom neodgovorne operatere, koji nisu ispunili kriterijume tenderskog dosijea.

Kod četiri ugovora, osiguranje izvršenja radova ne pokriva period implementacije ugovora;

U šest slučajeva tenderski dosije je zahtevala osiguranje tendera u iznosu od 1,000€ a ne vrednost od 3% ili maksimalno 5% predviđene vrednosti projekta, kao što zahtevaju zakonski propisi; i

Opština je dužan da u pismenoj formi obaveštava eliminisane ili neuspešne Ekonomske Operatore (EO), objašnjavajući razloge za donošenu odluku. Opština u četrnaest slučajeva nije obaveštavala operatere.

Rizik Ugovaranje bez dovoljnih fondova rezultira obavezama i utiče na budžet i ciljeve naredne godine. Ne ažuriranje PJI će smanjiti efektivno sprovođenje predviđenih planova kapitalnih investicija. Ne objašnjenje eliminisanih EO rizikuje transparentnost procesa. Ne produžavanje roka sigurnosti izvršavanja rizikuje okončanje projekta prema ugovoru.

Preporuka 11 Gradonačelnik treba da sprovede unutrašnji pregled kako bi utvrdio zašto nisu adresirani zahtevi nabavke u svim slučajevima nabavke i da pojača kontrole radi osiguranja da su sistematske slabosti identifikovane i adresirane.

Pitanje 12 - Ne-sistematske slabosti nabavke- Prioritet visoki

Nalaz Opština je platila 3,296€ za "Dezinfekcija selektivnih površina, pogođenih žarišta od hemoragijske groznice" bez poštovanja procedure nabavki. Izbor pobjedničke kompanije je obavljen putem potpisivanja jednog memoranduma o razumevanju između Gradonačelnika i dotične kompanije.

Gradonačelnik je doneo odluku da mu se dozvoljavaju finansijska sredstva ekonomskom operatoru Grafix u iznosu od 4,500€ u ime troškova za organizaciju folklorskog festivala, ne zanemarujući procedure nabavke.

Opština je obavljala kupovinu šest laptopa za potrebe članova Komiteta za Politiku i Finansije, bez primene procedure nabavki. Ova kupovina je obavljena na osnovu jednog memoranduma o razumevanju između Direktora za Budžet i Finansije i PTP Sinkopa u iznosu od 3,127€. Osim toga sporazum nije odredio specifikacije laptopa, količinu i druge uslove za isporuku.

Kod ugovora "Izgradnja puta sa betonskim kockama u selu Velika Kruša" u iznosu od 210,538€, opština je nagradila ugovorom EO koji je u njegovom dosijeu predstavio jednog podizvođača sa učešćem od 66% ponuđene vrednosti. Ovo je u suprotnosti sa Zakonom o Javnim Nabavkama (ZJN) koji dozvoljava da pod izvođačka vrednost bude maksimalno do 40% vrednosti ugovora.

Rizik Izbegavanje procedure nabavki ugrožava kvalitet rada ili primljene robe. Isplate za robe sa većim cenama od ugovorenog snabdevanja, povećava rizik od značajnog finansijskog gubitka opštine.

Preporuka 12 Gradonačelnik treba razmatrati zašto zahtevi nabavke nisu primenjeni dosledno u gornjim slučajevima i da vrši više kontrola kako bi obezbedio da se takva situacija neće ponavljati.

4.5.2 Nadoknade (plate i dnevnice)

Opis

Plate i dnevnice se isplaćuju putem jednog vladinog centralizovanog sistema Kontrole koje operišu na lokalnom nivou od strane opštine se tiču: a) ovlašćenju platnog spiska; b) verifikaciju mogućih promena; i c) pregled budžeta za ovu kategoriju i izmirenja sa Trezorom.

Mi smo testirali 33 uzoraka radi provere da li postoji usklađenost između platnog spiska sa payroll sistemom, procedure regrutovanja i regularnost dosijea osoblja. U vezi toga mi nismo našli neku nepravilnost za izveštavanje.

Preporuka

Mi nemamo preporuke u ovoj oblasti.

4.5.3 Subvencije i Transferi

Opis

Opština za 2013 je planirala iznos od 100,051€ za subvencije i transfere, a potrošila 93,845€.

Tokom ove godine opština je izradila jednu unutrašnje pravilo koja reguliše dodelu subvencija, međutim većina subvencija su dodeljene pre odobrenja. Ovo je uticao da subvencije se dodeljuju bez unapred utvrđenih kriterijuma, dovodeći u rizik namenjeni cilj.

Pitanje 13 - Dodeljivanje subvencija bez prateće dokumentacije - Prioritet visoki

Nalaz Opština je dodelila 81 stipendije za studente u iznosu od 40,500€, koje nisu bile planirane budžetskim izdvajanjima od direkcije obrazovanja. Ova sredstva su uzeta od direkcije zdravstva. Za ovu subvenciju nije postojala neka odluka od strane Gradonačelnika ili Skupštine.

Gradonačelnik je doneo odluku za dodelu sredstva u iznosu od 5,000€ za podršku organiziranja festivala "Nine Eleven Festival". Dobitnik nije doneo izveštaje i dokaze za realizaciju festivala i nije bilo nikakvog izveštaja o nadgledanju ove aktivnosti od strane opštine.

Ostale subvencije su dodeljene za Fudbalski klub "Rahoveci" u iznosu od 1,500€, Kulturno Društvo "Anadrinia" za organizaciju festivala "Anadrinia Jehon 2013" 2,000€, i Kulturno Društvo "Bajram Curri" iz Velike Kruše u iznosu od 1,500€. Subvencije su date bez pratećih dokumenata, kao što su; uverenje o registraciji, jasno obrazložene zahteva aplikanata, i godišnje informacije o aktivnostima i finansijskim tokovima, koji se zahtevaju unutrašnjim propisima. Takođe, opština nije nadgledala aktivnost nijednog korisnika.

Rizik Davanje subvencija bez odluke nadležnih organa, zanemarivanje kriterijuma unutrašnje uredbe i subvencionisanje studenata bez javnog konkursa, su neki od nedostataka koji povećavaju rizik transparentnosti procesa i da se fondovi ne troše u skladu sa namenjenim ciljevima.

Preporuka 13 Gradonačelnik treba da obezbedi da se svaka subvencija obavlja na osnovu planiranja i sa odlukom nadležnih organa, kao što određuje unutrašnja uredba, da proces postaje transparentan i subvencija se dodeljuje samo na osnovu adekvatnih kriterijumima, praćena detaljnim konceptualnim planom u cilju smanjenja mogućnosti da izdvajani fondovi odstupaju od predviđenog cilja.

4.6 Imovina i obaveze

4.6.1 Kapitalna i ne kapitalna imovina

Opis

Naša revizija je primetila angažovanje od strane opštine za registraciju njenih imovina u ISFUK. Stanje kapitalne imovine prošle godine je bila 88,750,211€, a vrednost imovine na kraju 2013 je povećana u 89,129,220€. Uprkos ovim naporima opština još nema dovoljne kontrole u vezi njenim kapitalnim imovinama. Nedostatak kontrola od strane opštine se primećuje i kod upravljanja i registracije imovine u vrednosti ispod 1,000€.

Pored pokrenutih pitanja o imovini u ovom poglavlju, podaci o njihovoj potpunosti su opisani u poglavlju 2.2- Značajni rizici u GFI.

Pitanje 14 - Slabosti kod upravljanja imovinom - Prioritet visoki

Nalaz	Opština tokom 2013 godine nije formirala komisiju za inventarizaciju i procenu imovine, kao što se zahteva Uredbom 02/2013 o upravljanju ne finansijske imovine.
Nalaz	Nedostatak kontrola kod upravljanja imovinom i neuspeh registracije prema propisima može dovesti do gubitka, zloupotrebe i neovlašćenog korišćenja.
Preporuka 14	Gradonačelnik treba da obezbedi da komisije za inventarizaciju i procenu imovine završavaju njen rad i izveštavaju na vreme. Službenik za upravljanje imovinom treba da registruje i vodi evidenciju prema Uredbi 02/2013 za upravljanje ne finansijske imovine.

4.6.2 Tretiranje dugova

Opis

Pregled neizmirenih obaveza prema dobavljačima na kraju 2013 godine je bio 2,202,988€. U poređenju sa 2012 godine kada je iznos obaveza bio u vrednosti od 56,807€, povećanje ove godine je bila preko 2.1 miliona evra. Većina neizmirenih obaveza uglavnom je rezultat stupanja u ugovore od strane opštine bez dovoljnog budžeta za realizaciju tih ugovora. Ove obaveze su prenete za isplatu u 2014 godini. Problem koji opština ima sa obavezama je tretiran i u poglavlju 4.5.1 ovog izveštaja.

Pitanje 15 - Ne izveštavanje obaveza - Prioritet visoki

Nalaz	Opština ne dostavlja redovne mesečne izveštaje pri MF za neizmirene obaveze, kao što se zahteva Finansijskom Pravilom za neizmirene obaveze.
Rizik	Ne izveštavanje na vreme obaveza rizikuje da opština ne bude svesna za svoje obaveze na vreme i stupa u daljne obaveze, ugrožavajući budžet i postizanje ciljeva u narednoj godini.
Preporuka 15	Gradonačelnik da obezbedi da se opštinske obaveze izveštavaju na redovnim mesečnim osnovama i u skladu sa Finansijskim Pravilom za neizmirene obaveze.

4.7 Sistem unutrašnje revizije

Opis

Sistem unutrašnje revizije je ključni deo unutrašnje kontrole i zbog njegove važnosti mi ih prikazujemo ovde odvojeno. Mi uzimamo u obzir delokrug rada unutrašnje revizije i aktivnosti Komiteta Revizije. Osim ovoga, mi pregledamo preduzete akcije od višeg menadžmenta, kao rezultat obavljenog rada od strane unutrašnje revizije i revizorskog komiteta.

Jedinica Unutrašnje Revizije (JUR) ima godišnji plan revizije. Tokom 2013 godine je izvršila petnaest predviđenih revizija za 2013 godinu. Sedam od petnaest izveštaja (47% rada JUR) su imali u fokus i pokrili 2012 godinu. S obzirom da je bio veliki broj obavljenih revizija, nedostajao je prikladan kvalitet u identifikaciji i tretiranju određenih pitanja. Funkcionalizacija rada Komiteta Revizije je neophodna za podržanje JUR u njihovom radu i da pomaže menadžmentu u jačanju unutrašnjih kontrola opštine.

Pitanje 16 - Nedostatak kvaliteta izveštaja JUR i ne funkcionisanje Komiteta Revizije- Prioritet visoki

Nalaz	Izveštaji JUR su imali nedostatke u identifikovanju i tretiranju glavnih pitanja (problema) sa kojima je suočena opština. JUR nije tretirala pravilno sledeće probleme: neizmirene obaveze, nabavku, subvencije itd., kako bi omogućila Menadžmentu sprečavanje nedostataka koji su se pojavili tokom godine. Opština je formirala Komitet Revizije, ali isti nije funkcionisao tokom 2013 godine.
Rizik	Nedostatak kvaliteta izveštaja JUR i više fokusiranje na rad u prethodnoj godini, dovodi u rizik sprečavanje nedostataka. Ne funkcionisanje Komiteta Revizije povećava rizik efektivnog rada JUR.
Preporuka 16	Gradonačelnik treba da obezbedi da JUR ubuduće treba biti usmerena ka razvoju i primeni strategije revizije na osnovu fokusa rizika u tekućoj godini. Ovo će dati menadžmentu godišnju sigurnost u pogledu efektivnosti sistema unutrašnje kontrole. Treba da se obavlja funkcionalizacija rada komiteta za reviziju.

Dodatak I: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane KGR

(odlomak od MSVIR 200)

Oblik mišljenja revizije

147. Revizor treba da izrazi **jedno ne-modifikovano mišljenje revizije ukoliko** se zaključi da su finansijski izveštaji pripremljeni, sa svih materijalnih gledišta u skladu sa važećim finansijskim okvirom.

Ukoliko revizor zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalnih grešaka, revizor treba da izmeni mišljenje revizije na izveštaju revizora u skladu sa odeljkom "Određivanje vrste modifikacije mišljenja revizora".

148. Ukoliko finansijski izveštaji pripremljeni u skladu sa zahtevima okvira prikazivanja, ne postignu pravično prikazivanje, revizor treba da razmotri pitanje sa menadžmentom, i na osnovu zahteva primenljivog okvira finansijskog izveštavanja i načina na koji je to pitanje rešeno, da odredi da li je neophodno da se izmeni mišljenje revizije.

Modifikacije mišljenja revizije na revizorski izveštaj

151. Revizor treba da modifikuje mišljenje revizije na revizorski izveštaj ukoliko se zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalnih grešaka. Revizori mogu izdati tri vrste modifikovanih mišljenja revizije: kvalifikovano mišljenje, protivno mišljenje i odricanje od mišljenja.

Određivanje vrste modifikacije na mišljenje revizora

152. Odluka u vezi sa vrstom modifikovanog mišljenja revizije je prikladno u zavisnosti od:

- Prirode pitanja koje je dovelo do modifikacije – što podrazumeva, da li su finansijski izveštaji materijalno pogrešno prikazivani ili, u slučaju da je bilo nemoguće prikupiti dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, moglo je doći do pogrešnog materijalnog prikazivanja; i
- Sud revizora o rasprostranjenosti uticaja ili mogućih uticaja pitanja na finansijskim izveštajima.

153. Revizor treba da izrazi **kvalifikovano mišljenje ukoliko**: (1) nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih i prikladnih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne, ali nisu rasprostranjene, na finansijskim izveštajima; ili (2) revizor nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži jedno mišljenje revizije, ali zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne ali ne i rasprostranjene.

154. Revizor treba da izrazi **protivno mišljenje ukoliko**, nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne i rasprostranjene na finansijskim izveštajima.

155. Revizor treba da izrazi **odricanje od mišljenja ukoliko**, pošto nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži mišljenje revizije, revizor zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne i rasprostranjene. Ukoliko nakon prihvatanja angažovanja, revizor postaje svestan da je menadžment nametnuo ograničenje na delokrug revizije za koju revizor smatra da će verovatno dovesti do potrebe izražavanja kvalifikovanog mišljenja ili odricanje od mišljenja o finansijskim izveštajima, revizor treba da zahteva od menadžmenta da ukloni to ograničenje.

156. Ukoliko daje modifikovano mišljenje revizije, revizor će takođe modifikovati naslov kako bi odgovarao vrsti izraženog mišljenja revizije. MSVIR 1705¹⁹ pruža dodatna uputstva o specifičnom jezičnom izražavanju koje će se koristiti kada se izdaje modifikovano mišljenje revizije i kada se opisuje odgovornost revizora.

Paragrafi Naglašavanja Pitanja i paragrafi Ostalih Pitanja na revizorski izveštaj

157. Ukoliko revizor smatra potrebnim da skrene pažnju na pitanje prikazano ili obelodanjeno na finansijskim izveštajima koja je od velikog značaja za njihovo razumevanje finansijskih izveštaja, ali postoje dovoljno prikladnih dokaza da to pitanje nije materijalno pogrešno prikazano na finansijskim izveštajima, revizor će uključiti jedan paragraf o

Naglašavanju Pitanja u revizorski izveštaj. Naglašavanje Pitanja će se odnositi na informaciju prikazanu ili obelodanjenu na finansijskim izveštajima.

158. Paragraf o Naglašavanju Pitanja treba:

- da se uključi odmah nakon mišljenja revizije;
- da se koristi naslov "Naglašavanje Pitanja" ili neki drugi prikladni naslov;
- da uključi jasnu referencu na pitanje koje se naglašava i da naznači gde se mogu naći relevantna obelodanjivanja na finansijskim izveštajima koja u potpunosti opisuju to pitanje;
- ukazati da revizorsko mišljenje nije modifikovano u odnosu na naglašeno pitanje.

159. Ukoliko revizor smatra neophodno komuniciranje jednog pitanja, osim one koje su predstavljene ili obelodanjene u finansijskim izveštajima, koja po prosudi revizora je važna za korisniku cilju shvatanja revizije, a pod uslovom da to nije zabranjeno zakonom ili pravilima, treba da se pripremi pasus sa naslovom "Ostala Pitanja", ili nekim drugim pogodnim naslovom. Ovaj pasus treba da se pojavi odmah iza mišljenja i nakon svakog pasusa kod Isticanja Pitanja.

Dodatak II: Preporuke iz prethodne godine

Komponenta Revizije	Date Preporuke	Potpuno adresirane preporuke	Preporuke delimično adresirane	Ne adresirane preporuke
2. Finansijski izveštaji	Gradonačelnik treba da obezbedi da sistematski plan za pripremu finansijskih izveštaja inkorporira zahtev za uključivanje celokupne vrednosti imovine. Predsednik treba nadgledati sprovođenje ovog zahteva.			Nisu preduzete mere
3. Preporuke iz prethodne godine	Gradonačelnik treba da obezbedi plan delovanja za adresiranje preporuka KGR, na jasan način postavi jedan vremenski period i članove identifikovanog odgovornog osoblja – sa početnim fokusom na one od najveće važnosti.	DA		
4.4 Prihodi	Gradonačelnik treba imati jedan sveobuhvatan pristup u upravljanju prihoda, u pogledu planiranja kao i uspostavljanju efikasnih mehanizama za sprovođenje planiranih parametara. Gradonačelnik treba da pokrene proces ponovne procene, gde će svi računi biti analizirani u pogledu starosti, značajnih iznosa, realne mogućnosti prikupljanja i uspostavljanje administrativnih mera (ako je potrebno).			Nisu preduzete mere
4.4 Prihodi	Gradonačelnik treba razmotriti ove ugovore i da insistira na prikupljanje preostalog duga. U protivnom, ugovor bi trebalo da bude raskinut. Konstantno razmatranje ugovora i jačanje kontrole treba da se izvrši od Menadžmenta.			Nisu preduzete mere

4.5.1 Nabavka	Gradonačelnik treba da obezbedi izvršenje budžeta u skladu sa prethodnim odobrenjima i svi izvršeni troškovi iz odgovarajućih budžetskih kategorija. U protivnom, trebalo bi da se prate normalne procedure budžeta za transfera od jedne ekonomske kategorije u drugu. Takođe, potrebno je pratiti procedure nabavke i izveštavanje od strane korisnika.			Nisu preduzete mere
4.5.1 Nabavka	Gradonačelnik treba da osigura da služba nabavke upravlja procesom nabavke zasnovano na zakonskim odredbama, u svim fazama, poštujući sve uslove navedene u tenderskom dosijeu.			Nisu preduzete mere
4.5.1 Nabavka	Gradonačelnik treba osigurati da svi eliminisani ponuđači budu obavješteni na vreme i na način propisan zakonom objašnjavajući im prava i mogućnosti za žalbu. Obaveštenje EO je zakonska obaveza, i kao takva treba da se primeni od službe nabavke.			Nisu preduzete mere
4.5.1 Nabavka	Gradonačelnik treba da obezbedi da komisije za procenu se formiraju unutar određenog vremena, odmah nakon procesa otvaranja ponuda.	DA		
4.5.2. Naknade (plate i dnevnice)	Gradonačelnik kroz svoje mehanizme treba da preduzme sistematski pregled dosijea osoblja kako bi se osiguralo da je uključena celokupna dokumentacija i potrebne promene, unutar određenog vremenskog perioda. Predsednik treba preispitati slučaj ako isplate nisu zasnovane.	DA		

4.5.2. Naknade (plate i dnevnice)	Gradonačelnik treba osigurati da povodom regrutovanja osoblja, proces regrutovanja bude objektivan i transparentan, sa ciljem da se primi kvalitetno osoblje i pogodno za Opštinu.	DA		
4.6 Subvencije i transferi	Gradonačelnik treba da obezbedi da će se izraditi Uredba koja jasno precizira kriterije, procedure i izvore subvencija.	DA		
4.6 Subvencije i transferi	Gradonačelnik treba da obezbedi da su uspostavljene odgovarajuće kontrole troškova subvencija, u skladu sa početnim izdvajanjima..			Nisu preduzete mere
4.6.1. Kapitalne i ne-kapitalne imovine	Gradonačelnik treba da pokrene jedan sistematski proces registrovanja imovine. Gradonačelnik treba da obezbedi da što pre formira komisiju koja će proceniti i izvršavati pravilan i potpun popis za sva osnovna sredstva u vlasništvu Opštine, kao i da nadgleda rezultate procene.			Nisu preduzete mere
5. Sistemi unutrašnje revizije	Gradonačelnik treba izraditi plan delovanja i utvrdi kako adresirati nalaze i preporuke unutrašnje revizije u svim nivoima upravljanja, zatim, potrebno je da se JUR više fokusira na reviziju tekuće godine.			Nisu preduzete mere